

บทความประจำวัน วันนี้เสนอเรื่อง “อภิวัฒน์สยาม 2475...92 ปี แห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองไทย”

ท่านผู้ฟังครับ/คะ วันที่ 24 มิถุนายน ของทุกปี นับเป็นวันสำคัญทางการเมืองไทย เพราะเป็นวันเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ย้อนกลับไป 92 ปี ก่อนการปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 วันที่ 24 มิถุนายน ในปีนั้น มีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ต่อมาเรียกตนเองว่า "คณะราษฎร" ประกอบด้วยข้าราชการทหารและพลเรือน จำนวน 102 คน ทำการปฏิวัติยึดอำนาจจากรัฐบาลในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โดยใช้ระยะเวลาปฏิบัติการประมาณ 3 ชั่วโมง คณะราษฎรก็สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ทั้งหมดโดยปราศจากการเสียเลือดเนื้อ

ทั้งนี้ หัวหน้าผู้เข้ายึดอำนาจเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้อ่านประกาศคณะราษฎร ฉบับที่ 1 ณ บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า มีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุผลของการยึดอำนาจ และประกาศนโยบายหลักที่คณะราษฎรวางไว้ 6 ประการ คือ

- 1) จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไว้ให้มั่นคง
- 2) จะต้องรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงให้มากที่สุด
- 3) ต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะจัดหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาง
- 4) จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน
- 5) จะต้องให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ เมื่อเสรีภาพนั้นไม่ขัดต่อหลักสี่ประการดังกล่าวข้างต้น
- 6) จะต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

เมื่อคณะราษฎรกระทำการยึดอำนาจสำเร็จ ได้ทำหนังสือกราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวให้ทรงเป็นกษัตริย์ต่อไปโดยอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินตามที่คณะราษฎรได้จัดเตรียมร่างเอาไว้ และด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นแก่ความสงบเรียบร้อยของอาณาประชาราษฎร ไม่อยากให้มีการเสียเลือดเนื้อ รวมทั้งความเสียหายแก่บ้านเมือง และเนื่องจากพระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว จึงไม่ทรงขัดความปรารถนาของคณะราษฎรที่ได้กราบบังคมทูลเชิญเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ

วันที่ 27 มิถุนายน 2475 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยาม โดยพระองค์ทรงเติมคำว่า “ชั่วคราว” กำกับต่อท้าย หลังจากนั้นในวันที่ 28 มิถุนายน 2475 ได้มีการเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม และในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 ได้ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับถาวร ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

การปฏิวัติของคณะราษฎรในปี 2475 หรือนักวิชาการบางท่านใช้คำว่า “การอภิวัฒน์” จึงมีความสำคัญทั้งในแง่ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองและในแง่ระบบกฎหมายสมัยใหม่ของประเทศไทยด้วยในเวลาเดียวกัน คณะราษฎรนับเป็นกลุ่มบุคคลผู้มีบทบาทและอิทธิพลอย่างสูงในทางการเมืองและสังคมของประเทศไทย

จบบทความประจำวัน เรื่อง “อภิวัฒน์สยาม 2475...92 ปี แห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองไทย”

เรียบเรียงโดย ไอยวริญ อนันตเมศย์ / เตชินท์ มัชฌันติกะ นำเสนอ

ท่านผู้ฟังที่สนใจบทความดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย radiothailand.prd.go.th หรือติดต่อได้ที่ส่วนกระจายเสียงในประเทศ โทรศัพท์ 0 2277 3804 ในวันและเวลาราชการ